

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz

<http://www.finarbitr.cz>

Evidenční číslo:

6239/2013

Registrační číslo (uvádějte
vždy v korespondenci):

310/PS/2013

N á l e z

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 29. 3. 2013 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi o návrhu společnosti ■ (dále jen „Navrhovatelka“), proti společnosti Raiffeisenbank a.s., IČO 492 40 901, se sídlem v Hvězdova 1716/2b,140 78 Praha 4, zapsané v Obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, oddíl B, vložka 2051 (dále jen „Instituce“), vedeném podle § 24 zákona o finančním arbitrovi podle tohoto zákona s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci vrácení platby ve výši 20.000 Kč zaslané na účet nezamýšleného příjemce, takto:

Návrh se podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

1. Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Návrhem na zahájení řízení před finančním arbitrem se Navrhovatelka domáhala proti Instituci vrácení platby v částce 20.000,- Kč zaslané na účet nezamýšleného příjemce.

Finanční arbitr pro účely tohoto řízení zjistil, že Navrhovatelka s Institucí uzavřela dne 19. 4. 2011 Smlouvu o poskytování bankovních a dalších služeb (dále jen „Smlouva o účtu“), na základě které vede pro Navrhovatelku běžný účet č. ■ (dále jen „Účet“). Součástí Smlouvy o účtu jsou Všeobecné obchodní podmínky, pro účely tohoto řízení ve znění účinném od 31. 10. 2009 (dále jen „Obchodní podmínky“) a Technické podmínky, pro účely tohoto řízení ve znění účinném od 31. 10. 2009. Obchodní podmínky v bodě 19.9 stanoví, že „[d]alší podmínky a informace týkající se provádění platebních transakcí, jejich jednotlivých forem a lhůty k jejich provádění jsou uvedeny zejména v Technických podmínkách“. Technické podmínky zejména v částech 2. Tuzemský platební styk a 4. Zahraniční platební styk upravují způsoby a podmínky jednotlivých platebních transakcí prováděných Institucí.

Na právní vztah založený Smlouvou o účtu se uplatní zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“), a zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o platebním styku“).

Smlouva o účtu je smlouvou o běžném účtu podle § 708 an. obchodního zákoníku a současně rámcovou smlouvou o platebních službách podle § 74 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku, neboť Instituce se zavázala provádět pro Navrhovatelku platební transakce ve Smlouvě o účtu předem neurčené. Smluvní vztah mezi Navrhovatelkou a Institucí je vztahem mezi uživatelem platebních služeb a poskytovatelem platebních služeb. Instituce je ve vztahu k Navrhovatelce poskytovatelem platebních služeb ve smyslu zákona o platebním styku a je tedy institucí podle § 3 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi.

Navrhovatelka vystupuje ve vztahu k Instituci jako plátce, když podle § 2 odst. 3 písm. a) zákona o platebním styku je plátcem uživatel platebních služeb, z jehož platebního účtu mají být odepsány peněžní prostředky k provedení platební transakce nebo který dává k dispozici peněžní prostředky k provedení platební transakce.

Převod peněžních prostředků je platební transakcí podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku a současně platební službou podle § 3 odst. 1 písm. c) a d) téhož zákona.

K rozhodování sporu mezi Navrhovatelkou a Institucí je finanční arbitr příslušný, neboť se jedná o spor mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb podle § 1 písm. a) ve spojení s § 3 odst. 1 a 2 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

4. Tvrzení Navrhovatelky

Navrhovatelka tvrdí, že dne 18. 3. 2013 v 17:16 hod. zadala příkaz k převodu částky ve výši 20.000 Kč na jí nezamýšlený jiný účet u Instituce č. 7201036001/5500. Navrhovatelka požadovala po Instituci vrácení platby, Instituce její reklamaci dne 28. 3. 2013 zamítla.

6. Tvrzení Instituce

Instituce namítá, že sporný převod byl proveden na základě platebního příkazu Navrhovatelky a téhož dne byly převáděné peněžní prostředky připsány na účet příjemce (tj. na „Nezamýšlený účet“). Instituce žádosti o storno převodu, který Navrhovatelka podala dva dny po uskutečnění sporného převodu, nevyhověla, neboť podle jejího názoru provedla sporný převod v souladu s právními předpisy. Do úvahy nepřichází podle Instituce ani opravné zúčtování, neboť převod byl proveden v souladu s platebním příkazem.

7. Dokazování a hodnocení důkazů

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Podle § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi není

finanční arbitr vázán návrhem a aktivně opatřuje důkazy; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné důkazy.

Ze shodného tvrzení obou stran sporu, detailu transakce ze dne 18. 3. 2013 a výpisu z Účtu za měsíc březen 2013 má finanční arbitr k okolnostem sporné platební transakce za prokázané, že dne 18. 3. 2013 Navrhovatelka prostřednictvím internetové aplikace zadala platební příkaz k převodu částky 20.000 Kč z Účtu na účet č. ■■■, téhož dne Instituce odepsala částku 20.000 Kč z Účtu a téhož dne Instituce připsala částku 20.000 Kč na účet č. 7201036001/5500 (dále jen „Nezamýšlený účet“) vedený na jméno ■■■ (dále jen „Nezamýšlený příjemce“).

Finanční arbitr se v rámci řízení zaměřil na povinnost Instituce jako poskytovatele platebních služeb plátce provést převod peněžních prostředků podle platebního příkazu Navrhovatelky jako uživatele platebních služeb (plátce) ve smyslu § 119 odst. 1 zákona o platebních službách. A pokud Navrhovatelka tvrdí, že její platba byla mylná, zda Instituce vyvinula veškeré úsilí, které na ni lze spravedlivě požadovat, aby peněžní prostředky byly vráceny zpátky ve smyslu § 119 odst. 2 zákona o platebních službách.

Důkazní břemeno týkající se skutkových okolností převodu peněžních prostředků a rozsah skutečností, které musí poskytovatel doložit, aby prokázal, že platební transakce byla v rozsahu, v jakém za ni odpovídá, provedena správně, tíží Instituci, neboť podle § 120 odst. 1 zákona o platebním styku „*[j]estliže uživatel platebních služeb tvrdí, že provedenou platební transakcí neautorizoval nebo že platební transakce byla provedena nesprávně, je poskytovatel platebních služeb povinen doložit, že byl dodržen postup, který umožňuje ověřit, že byl dán platební příkaz, že tato platební transakce byla správně zaznamenána, zúčtována, a že nebyla ovlivněna technickou poruchou nebo jinou závadou*“.

Podle § 119 odst. 1 zákona o platebním styku platí, že „*[p]latební transakce je správně provedená co do osoby příjemce, je-li provedena v souladu s jeho jedinečným identifikátorem*.“

Pokud jde o smluvní ujednání mezi Navrhovatelkou a Institucí, podle čl. 2.2 Technických podmínek - Povinné náležitosti tuzemského Platebního příkazu „*[t]uzemský platební styk musí obsahovat povinné náležitosti, bez jejichž zadání není Banka povinná Platební styk provést:*

1. *označení, zda se jedná o Platební příkaz k úhradě nebo Platební příkaz k inkasu,*
2. *jedinečný identifikátor Plátce,*
3. *jedinečný identifikátor Příjemce,*
4. *numericky vyjádřenou částku prostředků,*
5. *označení měny*
6. *konstantní symbol, pokud tak stanoví příslušný předpis,*
7. *autorizaci klienta.*

Všeobecné obchodní podmínky v části IV. Vymezení pojmů stanoví, že „*[j]edinečný identifikátor znamená číslo Účtu (účet založený a vedený Bankou Majiteli účtu na základě Smlouvy) nebo účtu u jiné banky, a to ve formě IBAN nebo BIC a pro tuzemské platby také ve formátu číslo účtu plus kód banky*.“

Navrhovatelka i Instituce shodně finančnímu arbitrovi předložily detail transakce ze dne 18. 3. 2013, ze kterého vyplývá, že Navrhovatelka dne 18. 3. 2013 v 17:16 hod. prostřednictvím internetové aplikace zadala platební příkaz na převod peněžních prostředků ve výši 20.000 Kč z Účtu na Nezamýšlený účet. Navrhovatelka uvedla jako jedinečný identifikátor číslo

Nezamýšleného účtu. Instituce ve lhůtě stanovené v § 111 zákona o platebním styku provedla tento platební příkaz, když částku 20.000 Kč téhož dne odepsala z Účtu i připsala na Nezamýšlený účet.

Platební transakce provedená v souladu s jedinečným identifikátorem příjemce je, pokud jde o osobu příjemce, správně provedenou. Tvrdí-li Navrhovatelka, že v důsledku svého omylu identifikovala v platebním příkaze příjemce pomocí nesprávného jedinečného identifikátoru, nevzniká odpovědnost Instituce za nesprávně provedenou platební transakci, ale vzniklou situaci je třeba řešit v rámci podkladového právního vztahu mezi plátcem (Navrhovatelkou) a příjemcem (Nezamýšleným příjemcem).

Podle § 119 odst. 2 zákona o platebním styku platí, že „*[j]estliže uživatel uvedl nesprávný jedinečný identifikátor příjemce, vyvine poskytovatel plátce veškeré úsilí, které lze na něm spravedlivě požadovat, aby peněžní prostředky z nesprávně provedené platební transakce byly vráceny plátcí.*“

Současně však platí, podle § 38 odst. 6 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o bankách“), že „*[b]anka je povinna i bez souhlasu klienta sdělit osobě oprávněné za účelem výkonu rozhodnutí nebo daňové exekuce bankovní spojení svého klienta, tedy číslo účtu a identifikační kód banky [...] a identifikační údaje o svém klientovi, který je majitelem účtu. Stejná povinnost banky platí i ve vztahu k osobě, která prokáže, že v důsledku vlastní chybné dispozice bance nebo pobočce zahraniční banky utrpěla škodu a že se bez tohoto údaje nemůže domoci svého práva na vydání bezdůvodného obohacení ve smyslu občanského zákoníku.*“

Na poskytovateli plátce lze spravedlivě požadovat, aby kontaktoval poskytovatele příjemce o předání žádosti plátce nezamýšlenému příjemci, včetně žádosti o sdělení identifikačních údajů nezamýšleného příjemce. Nelze však po poskytovateli plátce spravedlivě požadovat, aby částku platební transakce po nezamýšleném příjemci jménem plátce vymáhal. (*Zákon o platebním styku, Komentář, první vydání, Beran, Doležalová, Strnadel, Štěpánová, C. H. Beck 2011, str. 588*)

V tomto případě finanční arbitr zjistil, že poskytovatelem platebních služeb plátce (tj. Navrhovatelky) stejně jako poskytovatelem platebních služeb příjemce (tj. Nezamýšleného příjemce) je Instituce. Finanční arbitr nezjistil v průběhu řízení, že by Instituce nevyhověla žádosti Navrhovatelky o sdělení majitele Nezamýšleného účtu. Z detailu transakce vyplynulo, že majitel Nezamýšleného účtu, tedy Nezamýšlený příjemce, je Navrhovatelce znám, neboť se jedná o jednatele Navrhovatelky, ■.

S ohledem na další skutečnosti, které finanční arbitr zjistil, a to konkrétně výpis z Účtu za měsíc březen 2013, lze mít pochybnosti i o tvrzení Navrhovatelky, že se jednalo o nezamýšleného příjemce. Z výpisu totiž je patrné, že platební transakce mezi Navrhovatelkou a jednatelem Navrhovatelky, tedy Nezamýšleným příjemcem, probíhaly do 18. 3. 2013 několikrát a jsou stejně označeny „výplata Pavel“.

Ani tzv. opravné zúčtování ve smyslu § 20c odst. 1 zákona o bankách, které stanoví povinnost Instituce „*Jestliže banka [...] nezúčtuje částku platební transakce v české měně nebo nepoužije bankovní spojení v souladu s příkazem klienta a způsobí tím nesprávné provedení platební transakce, je banka, která vede účet neoprávněného příjemce, povinna na podnět banky[...], která nesprávné provedení platební transakce způsobila, odepsat z tohoto účtu nesprávně*

zaúčtovanou částku a vydat ji bance[...], která nesprávné provedení platební transakce způsobila, k nápravě nesprávně provedené platební transakce v souladu se zákonem upravujícím platební styk...“ se v tomto nepoužije, neboť Instituce provedla platební transakci v souladu s příkazem Navrhovatelky.

Pokud plátce provede, myšleno zadá platební příkaz, mylnou platbu ve prospěch nezamýšleného příjemce, aniž by měl povinnost mu plnit, vzniká na straně nezamýšleného příjemce bezdůvodné obohacení. Plátce má poté nárok na vrácení bezdůvodného obohacení (tj. mylné platby). Pokud se plátce s nezamýšleným příjemcem nedohodne dobrovolně, spor o vrácení mylné platby musí řešit u obecného soudu, nesjednaly-li si smluvní strany rozhodčí doložku. Finanční arbitr k řešení sporů mezi dvěma uživateli platebních služeb příslušný, a to s odkazem na § 1 zákona o finančním arbitrovi není.

Na základě všech shromážděných podkladů, provedeného dokazování a právního posouzení, finanční arbitr konstatuje, že Instituce postupovala v souladu se zákonem o platebním styku, když platební transakci, převod peněžních prostředků na Nezamýšlený účet, provedla v souladu s platebním příkazem Navrhovatelky. Současně finanční arbitr konstatuje, že Instituce ve vztahu k Navrhovatelce v případě nevyřízení žádosti o vrácení platby zaslané na Nezamýšlený účet neporušila žádnou stanovenou právní ani smluvně převzatou povinnost.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezu.

P o u č e n í :

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

V Praze dne 6. 8. 2013

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr